

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ CHO TRẺ MẪU GIÁO Ở CÁC TRƯỜNG MẦM NON TƯ THỰC KHU VỰC 2 THÀNH PHỐ THỦ ĐỨC, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Ngô Thị Duyên, Trương Việt Khánh Trang
Trường Đại học Sài Gòn

Tóm tắt: Đối với giáo dục mầm non, hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ cho trẻ đóng vai trò hết sức quan trọng. Các trường tư thực luôn cố gắng đầu tư để không ngừng nâng cao chất lượng của hoạt động này, đặc biệt là về lĩnh vực quản lý. Tuy vậy, qua thực tế nghiên cứu cho thấy rằng, đây là vấn đề cần có nghiên cứu để đề xuất những biện pháp quản lý sát thực với những địa bàn cụ thể. Bài báo nêu những biện pháp quản lý hoạt động này ở các trường mầm non tư thực Khu vực 2 của Thành phố Thủ Đức, TP Hồ Chí Minh.

Từ khóa: Biện pháp quản lý, phát triển ngôn ngữ, trẻ mẫu giáo, TP Hồ Chí Minh

MANAGEMENT OF LANGUAGE DEVELOPMENT EDUCATION ACTIVITIES FOR PRESCHOOL CHILDREN IN PRIVATE KINDERGARTENS IN AREA 2 OF THU DUC CITY, HO CHI MINH CITY

Ngo Thi Duyen, Truong Viet Khanh Trang
Saigon University

Abstract: In early childhood education, language development education plays a crucial role. Private kindergartens are making continuous efforts to invest in and enhance the quality of this activity, particularly in terms of management. However, research findings indicate that further studies are needed to propose management solutions tailored to specific local contexts. This paper presents management measures for language development education activities in private kindergartens in Area 2 of Thu Duc City, Ho Chi Minh City.

Keywords: Management measures, language development, preschool children, Ho Chi Minh City.

Nhận bài: 11/05/2025

Phản biện: 11/06/2025

Duyệt đăng: 16/06/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Ngôn ngữ là công cụ quan trọng cho sự giao tiếp, học hỏi và hình thành tư duy ở trẻ trong lứa tuổi mẫu giáo. Độ tuổi trẻ mẫu giáo được xem là cốt lõi cho sự phát triển ngôn ngữ ở trẻ do khả năng tiếp thu từ vựng, ngữ pháp và các kỹ năng diễn đạt tăng đáng kể. Đối với các trường mầm non tư thực, việc quản lý giáo dục cho sự phát triển ngôn ngữ ở trẻ càng phải được chú trọng hơn, khi mỗi trường có cách tiếp cận và phương pháp giảng dạy khác nhau. Việc quản lý hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non còn nhiều thách thức. Nguyên nhân là do một số trường mầm non tư thực chưa xây dựng chương trình giảng dạy ngôn ngữ một cách rõ ràng hoặc phương pháp chưa được chuẩn hóa để đảm bảo sự phát triển chất lượng một cách đồng đều giữa các trường. Hiện nay, các trường mầm non tư thực khu vực 2, thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh đối diện với nhiều thách thức trong việc quản lý phát triển ngôn ngữ cho trẻ. Do vậy, việc nghiên cứu để đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo ở các trường mầm non tư thực khu vực 2, thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh là có tính cấp thiết, có ý nghĩa thực tiễn.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Khái niệm cơ bản của đề tài

Theo Đinh Hồng Thái (2017): “Phát triển ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo thực chất là phát triển hoạt động lời nói ở trường mầm non khi đưa trẻ chưa được học tiếng mẹ đẻ như một môn học, chủ yếu cô giáo dạy hoạt động lời nói miệng. Quá trình hình thành lời nói ở trẻ gắn bó rất chặt chẽ với hoạt động của tư duy”. (tr. 31).

Theo tác giả Bùi Đức Tú, quản lý là hoạt động điều khiển bằng việc lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo và kiểm tra của con người lên một hệ thống nhằm đạt được các mục tiêu đề ra của hệ thống đó (Bùi Đức Tú, 2025).

Từ những luận điểm trên, có thể hiểu một cách khái quát: Quản lý hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo là quá trình có tổ chức, trong đó các chủ thể quản lý tác động có định hướng, có chủ đích đến hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ thông qua quá trình lập kế hoạch, tổ chức, lãnh đạo, kiểm tra, làm thay đổi cách thức dạy của GV và cách thức học của trẻ mẫu giáo để thực hiện có hiệu quả mục đích, nhiệm vụ dạy học.

2.2. Tóm lược về thực trạng vấn đề nghiên cứu trên địa bàn

Nhận thức về vai trò và mục tiêu của HĐGD phát triển ngôn ngữ ở trường mầm non là khá tích cực.

Việc thực hiện nội dung HĐGD phát triển ngôn ngữ ở trường mầm non vẫn cần được cải thiện để đáp ứng yêu cầu giáo dục hiện đại.

Mặc dù điều kiện thực hiện đổi mới HĐGD phát triển ngôn ngữ có những điểm thuận lợi, nhưng vẫn cần cải thiện ở nhiều khía cạnh. Đặc biệt, việc nâng cao CSVC, trang bị thiết bị dạy học và thúc đẩy sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng sẽ giúp nâng cao chất lượng dạy học và hỗ trợ sự phát triển toàn diện cho trẻ.

Nhận thức tích cực về vai trò của quản lý trong HĐGD phát triển ngôn ngữ, tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển giáo dục.

Việc lập kế hoạch HĐGD phát triển ngôn ngữ ở trường mầm non có một số nội dung đã làm tốt, cũng như có một số điểm cần cải thiện như: Kế hoạch đổi mới phương pháp dạy học, kế hoạch kiểm tra, đánh giá kết quả học tập và kế hoạch vai trò của tổ chuyên môn trong HĐGD phát triển ngôn ngữ.

Việc tổ chức thực hiện HĐGD phát triển ngôn ngữ ở trường mầm non nhận được sự quan tâm đáng kể từ phía các nhà quản lý giáo dục và GV. Tuy nhiên, việc xác định rõ ràng nhiệm vụ và trách nhiệm của từng thành viên trong quá trình đổi mới vẫn cần được chú trọng hơn nữa.

Chỉ đạo HĐGD phát triển ngôn ngữ ở trường mầm non cho thấy BGH đã xác định rõ mục tiêu và yêu cầu tổ chức hoạt động, đồng thời đưa ra định hướng phù hợp với thực tế. Tuy nhiên, cần khuyến khích và tạo động lực cho các thành viên trong trường tích cực thực hiện hoạt động này. Trong kiểm tra và đánh giá HĐGD phát triển ngôn ngữ ở trường mầm non, cần tạo điều kiện và khuyến khích GV chia sẻ, trao đổi kinh nghiệm lẫn nhau.

2.3. Đề xuất một số biện pháp quản lý

2.3.1. Tăng cường nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên về vai trò của của hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ và tầm quan trọng của quản lý hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ ở trường mầm non

a) Tìm kiếm, cung cấp tài liệu về vai trò của giáo dục phát triển ngôn ngữ cho đội ngũ CBQL, GV nhà trường.

Cung cấp những tài liệu, văn bản khoa học về lý luận và thực tiễn từ công tác quản lý HĐGD phát triển ngôn ngữ ở trẻ mầm non ở trường mầm non và nước ngoài nhằm giúp các nhà quản lý có cái nhìn khách quan, đúng đắn và nắm toàn diện hơn về vấn đề này.

Cung cấp tài liệu liên quan đến HĐGD phát triển ngôn ngữ cho trẻ mầm non.

Hướng dẫn GV chủ động tìm kiếm tài liệu trên các trang web: Khoa học giáo dục, thiết bị trường học, Cổng thông tin điện tử Bộ, Sở, Phòng Giáo dục và Đào tạo.

Khuyến khích CBQL, GV tự học, tự nghiên cứu, tìm hiểu, học tập nghiên cứu nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ quản lý.

b) Tuyên truyền, phổ biến về đặc điểm, vai trò của HĐGD phát triển ngôn ngữ cho đội ngũ BGH, GV nhà trường.

Tổ chức các buổi tuyên truyền rộng rãi trong nhà trường về đặc điểm, vai trò HĐGD phát triển ngôn ngữ đối với sự phát triển toàn diện của trẻ mầm non.

Lồng ghép các nội dung về giáo dục phát triển ngôn ngữ trong cuộc họp chuyên môn, sinh hoạt tổ chuyên môn, hội thảo, chuyên đề.

c) Tuyên truyền, phổ biến về tầm quan trọng của quản lý HĐGD phát triển ngôn ngữ cho đội ngũ BGH.

Đề đội ngũ BGH, GV trong trường nhận thức tốt về tầm quan trọng của quản lý HĐGD phát triển ngôn ngữ trong nhà trường cần thực hiện như sau:

Tổ chức các buổi hội thảo, chuyên đề để làm rõ vai trò của quản lý trong việc xác định phương hướng, chỉ đạo, tổ chức thực hiện và kiểm tra, đánh giá HĐGD phát triển ngôn ngữ trong nhà trường.

Hướng dẫn cho các thành viên trong nhà trường hiểu rõ rằng quản lý tốt sẽ giúp HĐGD phát triển ngôn ngữ diễn ra thống nhất và hiệu quả. Bên cạnh đó, xác định rõ nhiệm vụ, trách nhiệm của từng cá nhân, từng bộ phận trong việc phát triển ngôn ngữ cho trẻ; giúp cho HĐGD phát triển ngôn ngữ luôn được điều chỉnh, khắc phục các hạn chế thiếu sót để đạt kết quả tốt.

2.3.2. Cải tiến kế hoạch hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ theo hướng cụ thể hóa nội dung, đa dạng hóa phương pháp, hình thức tổ chức phù hợp với thực tiễn của nhà trường

a) Xác định các biện pháp, hành động cụ thể để thực hiện kế hoạch HĐGD phát triển ngôn ngữ.

Quản lý việc xây dựng kế hoạch HĐGD phát triển ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo của năm học, các chủ đề, kế hoạch tuần, kế hoạch ngày, kế hoạch lễ hội. Nội dung kế hoạch cần cụ thể hóa các mục tiêu giáo dục ngôn ngữ (phát triển nghe, nói, đọc, viết) gắn với tình hình thực tiễn và yêu cầu phát triển năng lực giao tiếp của trẻ.

Hướng dẫn cách soạn giáo án, quan tâm, động viên giáo viên có nhiều đổi mới sáng tạo trong việc lập kế hoạch giảng dạy, có kỹ năng thực

hành, sử dụng các thiết bị dạy học nâng cao và sáng tạo đồ dùng dạy học, đồ chơi, biết ứng dụng công nghệ thông tin vào trong các HĐGD phát triển ngôn ngữ.

Thực hiện giám sát, kiểm tra thường xuyên công tác chuẩn bị bài giảng. Thông qua hình thức dự giờ, thao giảng, kiểm tra hồ sơ chuyên môn định kỳ kịp thời để đánh giá rút kinh nghiệm, phát hiện những GV tích cực để phát huy, đồng thời bồi dưỡng đối với những GV còn hạn chế năng lực chuyên môn.

b) Đẩy mạnh sinh hoạt chuyên môn theo hướng đổi mới, nâng cao chất lượng HĐGD phát triển ngôn ngữ cho trẻ.

Xây dựng nề nếp sinh hoạt chuyên môn định kỳ, tập trung vào phân tích, đánh giá bài dạy, rút kinh nghiệm tổ chức hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ. Nhằm tạo môi trường giao lưu, học hỏi giữa GV thực hiện các chuyên đề, hội thảo, hội thi, ngày hội ngôn ngữ.

Thực hiện phân công, kèm cặp chuyên môn đối với GV có kinh nghiệm và giáo viên mới ra trường hoặc giáo viên còn hạn chế về chuyên môn, nhằm nâng cao năng lực thực hành và phương pháp tổ chức hoạt động phát triển ngôn ngữ cho đội ngũ GV.

c) Tổ chức tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn sâu cho đội ngũ GV về HĐGD phát triển ngôn ngữ cho trẻ

d) Đẩy mạnh sự phối hợp giữa các lực lượng giáo dục nhằm tạo môi trường học tập thống nhất và hiệu quả cho trẻ.

2.3.3. Bồi dưỡng, nâng cao năng lực cho tổ chuyên môn, giáo viên trong thực hiện hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ cho trẻ ở trường mầm non

a) Tổ chức các khóa tập huấn, bồi dưỡng chuyên môn định kỳ cho đội ngũ giáo viên

Tăng cường phối hợp với các cơ quan chuyên môn tổ chức lớp hội thảo, tập huấn chuyên đề về phát triển ngôn ngữ cho trẻ.

Cập nhật và triển khai nội dung phương pháp giáo dục ngôn ngữ mới theo chương trình mầm non sửa đổi.

Phối hợp chuyên gia đến hướng dẫn trực tiếp, chia sẻ kinh nghiệm về việc tổ chức hoạt động phát triển ngôn ngữ.

b) Thiết lập cộng đồng học tập trong nhà trường.

Tổ chức các buổi sinh hoạt chuyên đề định kỳ, thảo luận các tình huống thực tế trong hoạt động dạy học.

Tăng cường hoạt động dự giờ, rút kinh nghiệm và chia sẻ bài giảng mẫu, giáo án tốt trong trường.

Phát động các cuộc thi sáng tạo phương pháp dạy học phát triển ngôn ngữ

c) Đa dạng hóa các hình thức học tập và khuyến khích hoạt động tự học của giáo viên.

Khuyến khích GV chủ động khai thác hiệu quả các tài liệu trực tuyến, video hướng dẫn, diễn đàn giáo dục để phục vụ cho việc tự học và nâng cao chuyên môn.

Hỗ trợ và khuyến khích GV tham gia các khóa đào tạo nâng cao hoặc bồi dưỡng đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục.

2.3.4. Chú trọng chỉ đạo, hướng dẫn cụ thể, kịp thời và sát thực tế trong thực hiện hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ cho trẻ ở trường mầm non

Chỉ đạo và hướng dẫn cụ thể, rõ ràng, kịp thời, hợp lý.

Chỉ đạo, hướng dẫn sát thực tế, có tính thuyết phục cao đối với GV.

Chú trọng công tác khích lệ, động viên để GV nỗ lực hoàn thành tốt nhiệm vụ.

Thành lập ban kiểm tra chuyên môn gồm Hiệu trưởng, Phó Hiệu trưởng, quy định rõ trách nhiệm, quyền hạn của toàn bộ thành viên, đồng thời đưa ra phương pháp đánh giá chuyên môn giáo viên nhất quán.

Thiết lập kế hoạch kiểm tra và đánh giá đầu năm học để toàn thể GV nắm rõ và phối hợp đồng bộ trong quá trình thực hiện.

Hướng dẫn cụ thể về nội dung chương trình, phương pháp tổ chức hoạt động phát triển ngôn ngữ cũng như quy trình theo dõi, đánh giá sự tiến bộ của trẻ.

Tổ chức hoạt động dự giờ, góp ý GV sau mỗi đợt kiểm tra, đồng thời tiến hành rút kinh nghiệm nâng cao chất lượng thực hiện các hoạt động giáo dục.

2.3.5. Đẩy mạnh kiểm tra, đánh giá, điều chỉnh và chia sẻ kinh nghiệm trong thực hiện hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ cho trẻ ở trường mầm non

a) Xác định rõ các tiêu chí đánh giá HĐGD cụ thể, rõ ràng.

b) Kiểm tra, đánh giá thường xuyên, linh hoạt, đa dạng (định kỳ, đột xuất, ...).

c) Điều chỉnh kịp thời các sai lệch, bất cập nhanh chóng, hiệu quả.

d) Tổ chức chia sẻ, lan tỏa những bài học kinh nghiệm sau kiểm tra.

Cách thực hiện: Cần thực hiện kiểm tra trước khi hoạt động diễn ra (tiền kiểm); kiểm tra quá trình thực hiện; kiểm tra sau khi đã thực hiện công việc (hậu kiểm).

Mặt khác ngoài việc kiểm tra định kỳ cần tổ chức kiểm tra đột xuất; đồng thời ngoài kiểm tra toàn diện cần phối hợp kiểm tra chuyên đề; ngoài kiểm tra các bộ phận cần tổ chức kiểm tra việc thực hiện của các cá nhân.

Để tăng cường thực hiện chức năng kiểm tra, cần triển khai các biện pháp kiểm tra cụ thể ở từng nội dung công việc. Hiệu trưởng cần xây dựng nội dung kiểm tra và các tiêu chí đánh giá cụ thể cho từng nội dung để công việc tổ chức kiểm tra thuận lợi và sự đánh giá mới đầy đủ chính xác Việc xác định các tiêu chí cụ thể giúp cho người kiểm tra đánh giá chính xác và người được kiểm tra hiểu rõ những yêu cầu và thực hiện nhiệm vụ hiệu quả, chủ động.

2.3.6. Phát huy hiệu quả các nguồn lực về cơ sở vật chất, thiết bị, công nghệ trong tổ chức hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ cho trẻ ở trường mầm non

a) Huy động và sử dụng hợp lý các nguồn lực vật chất, tài chính phục vụ cho HĐGD phát triển ngôn ngữ.

Sự chỉ đạo của Hiệu trưởng đến các bộ phận liên quan trong trường rất quan trọng trong việc rà soát, điều phối sử dụng các phòng chức năng, thiết bị dạy học, đồ dùng, học liệu phục vụ hiệu quả cho hoạt động phát triển ngôn ngữ.

Phân bổ ngân sách hợp lý cho việc mua sắm, bảo trì thiết bị, tài liệu và đồ dùng học tập phục

vụ hiệu quả các hoạt động nghe, nói, kể chuyện, làm quen chữ viết phù hợp với đặc điểm phát triển của trẻ

b) Tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin phục vụ trong hoạt động giáo dục ngôn ngữ cho trẻ.

Đào tạo, bồi dưỡng GV nâng cao năng lực ứng dụng công nghệ thông tin nhằm đáp ứng yêu cầu thiết kế bài giảng số và sử dụng các công cụ trực tuyến trong giảng dạy.

Khuyến khích giáo viên ứng dụng phần mềm giáo dục hình ảnh và video minh họa để tạo hứng thú và hỗ trợ trực quan hóa nội dung bài học.

Sử dụng linh hoạt các thiết bị công nghệ như tivi, máy chiếu, bảng tương tác, hệ thống âm thanh... để hỗ trợ trẻ phát triển ngôn ngữ thông qua trải nghiệm đa phương tiện.

III. KẾT LUẬN

Các biện pháp đã được khảo sát bằng bảng hỏi về sự cần thiết và tính khả thi, cho thấy các biện pháp đề xuất có sự cần thiết và tính khả thi cao; có thể vận dụng vào quản lý hoạt động giáo dục phát triển ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo ở các trường mầm non tư thục khu vực 2 thành phố Thủ Đức, Thành phố Hồ Chí Minh. Cần thực hiện đồng bộ các biện pháp để tạo ra kết quả tốt nhất, tối ưu nhất. Tuy nhiên, có thể thực hiện riêng lẻ một vài biện pháp, nhưng khi đó hiệu quả sẽ không đạt được như khi thực hiện đồng bộ, triệt để hệ biện pháp.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bùi Đức Tú (2025). *Quản lý nhà nước về giáo dục*. NXB Đại học Sư phạm TP Hồ Chí Minh. p12.
Đinh Hồng Thái (2017). *Phát triển ngôn ngữ tuổi mầm non*. Hà Nội: NXB Đại học Sư phạm.
Đinh Thanh Tuyền. (2023). *Lí luận và phương pháp tổ chức hoạt động phát triển ngôn ngữ tuổi mầm non*. Hà Nội: NXB Đại học Sư phạm.
Viện Ngôn ngữ học. (2008). *Từ điển tiếng Việt*. Nhà xuất bản Giáo dục.